

Азарова І.Б.
к.т.н., доц. кафедри менеджменту та управління проектами¹,
Зінченко Б.
магістрант кафедри менеджменту та управління проектами¹,
¹Одеська державна академія будівництва та архітектури,
Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОГО ПІДХОДУ В ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОМУ ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

Державне регулювання соціально-економічного розвитку країни є істотною ознакою сучасної ринкової економіки змішаного типу [1]. Розумний симбіоз ринкових і державних регуляторів дає можливість реалізовувати соціально - економічні цілі розвитку суспільства, досягати високої ефективності виробництва, стабільного економічного розвитку, забезпечувати соціальну справедливість.

Програмно-цільовий метод в державному управлінні є способом вирішення великих і складних соціально-економічних проблем за допомогою вироблення і прийняття органами управління системи взаємопов'язаних програмних заходів, спрямованих на досягнення поставлених цілей, що виконуються з обмеженням у ресурсах. Отже, принципи та засади програмно-цільового державного управління, певною мірою, є дуже подібними до методів проектного менеджменту.

Значний внесок у розробку теоретичних і практичних проблем програмування соціально-економічного розвитку внесли зарубіжні та вітчизняні науковці, такі як: В. Бєседін, В. Будавей, Л. Дідківська, В. Керецман, В. Кінг, Д. Клиланд, М. Кульчицький, О. Макарова, Т. Максимова, В. Мамонова, Б. Райзберг, Д. Стеченко та ін.

Нажаль, останнім часом, за наданим Міністерством економічного розвитку і торгівлі України звітом за минулий рік, ефективність державних цільових програм є недостатньою через ряд причин. Серед яких, у тому числі, недосконалість методів управління та оцінки ефективності програм. Проте, саме проектний менеджмент здатен забезпечити дієвий інструментарій для вирішення деяких проблем програмно-цільового управління. Для оцінки придатності застосування проектної методології порівняємо сутність управління проектами та управління державними програмами.

Згідно визначенню [3], програма в державному управлінні – це «намічений до планомірного здійснення, об'єднаний єдиною метою і віднесений до певних строків комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів соціального, економічного, наукового, технічного, організаційного характеру, спрямованих на розв'язання цих завдань, з визначенням ресурсів та їх джерел, що використовуються». В проектному менеджменті програма визначається як органічне поєднання групи проектів, спрямоване на досягнення місії програми. Порівнюючи змістовну складову поняття програми у проектному менеджменті та державному управлінні, слід відзначити, що державні програми як інструмент регулювання державної системи, мають низку важливих відмінностей:

- державні програми мають зазвичай менш низький рівень інноваційності, ніж програми в проектному менеджменті;
- є більш складними та менш динамічними в управлінні. Державні програми через певний підхід до їх управління мають менше можливостей реагувати на швидкі зміни оточуючого середовища;
- мають домінуючу соціально-політичну складову, від якої дуже залежить їх успішна реалізація;
- можуть не мати часових обмежень та діяти на постійній основі, у той час, як програми у проектному менеджменті, як правило, обмежені у часі;
- ефективність виконання державних програм дуже складно оцінити через їх некомерційну соціальну спрямованість.

Не зважаючи на ці відмінності, більшість інструментів проектного та загального менеджменту цілком придатна для застосування у програмно-цільовому управлінні. Серед них широко застосовані методи прогнозування, планування та моделювання, система збалансованих показників та ключових показників ефективності, методи управління соціальними проектами та людськими ресурсами. Деякі фахівці [4] також пропонують застосовувати методологію управління проектами при управлінні бюджетом держави для підвищення ефективності використання програмно-цільового методу.

Як показує проведене дослідження, методологія проектного менеджменту надає універсальні інструменти для управління у різноманітних галузях, у тому числі – в програмно-цільовому державному управлінні. Адекватне та доцільне

використання цих інструментів здатне забезпечити успішну реалізацію проектів у будь-якій сфері діяльності сучасних держав, економіки та суспільства.

Список літератури:

1. Калетнік Г. М., Мазур А. Г., Кубай О. Г. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник. - К.: "Хай-Тек Прес", 2011. - 428 с.
2. Стан виконання державних цільових програм у 2015 році [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2016. – 7с. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=526e8758-3bdf-4e9d-ad35-aef2da78dd5f>
3. Райзберг Б. А. Системный подход в перспективном планировании / Б. А. Райзберг [и др.]. – М., 1975. – С. 131.
4. Перфілова Н.М. Проектний підхід до управління державними фінансами [Текст] / Н.М. Перфілова // Математичні машини і системи, 2009. – № 2. – С. 129-138.